

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 1270/415/22

Zarządu Województwa Pomorskiego

z dnia 22 grudnia 2022 r.

Podsumowanie do programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 zatwierdzonego decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2022) 8860 z dnia 7 grudnia 2022 r.

1. Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Wstęp.....	3
3. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	5
4. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	8
5. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	9
6. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i wnioski	10
7. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone	11
8. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	13
9. Spis załączników	14

2. Wstęp

3 sierpnia 2021 r. Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął Uchwałę Nr 768/272/21 w sprawie uzgodnienia z właściwymi organami stanowiska w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (FEP 2021-2027).

Także 3 sierpnia 2021 r. Zarząd Województwa Pomorskiego podjął Uchwałę Nr 767/272/21 w sprawie przyjęcia projektu programu FEP 2021-2027 i skierowania go do konsultacji w trybie art. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Konsultacje te trwały od 4 sierpnia do 30 września 2021 r.

Ze względu na pandemię wirusa SARS-CoV-2 ograniczono organizację konferencji i spotkań konsultacyjnych w formule stacjonarnej. Pomimo tego, konsultacje projektu FEP 2021-2027 miały szeroki charakter – zorganizowano ponad 30 spotkań konsultacyjnych, w większości w formule zdalnej. W okresie trwania procesu konsultacyjnego, 79 osób i instytucji skorzystało z możliwości wyrażenia opinii na temat dokumentu, przekazując łącznie 587 uwag.

28 października 2021 r. Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 1027/297/21 przyjął Raport z przebiegu i wyników konsultacji projektu programu FEP 2021-2027.

20 stycznia 2022 r. Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 61/319/22 przyjął kolejną wersję projektu programu FEP 2021-2027 uwzględniającą wyniki przeprowadzonych konsultacji.

15 marca 2022 r. Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 240/335/22 przyjął kolejny projekt programu FEP 2021-2027. Do tego projektu FEP 2021-2027 została sporządzona Prognoza oddziaływania na środowisko, którą Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął Uchwałą Nr 303/340/22 z dnia 31 marca 2022 roku. W celu zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu FEP 2021-2027, zgodnie z zapisami art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, odbyły się konsultacje projektu FEP 2021-2027 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, które trwały od 1 kwietnia do 5 maja 2022 r.

Projekt FEP 2021-2027 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został umieszczony na dedykowanej stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. O możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko opublikowane zostało także ogłoszenie w prasie o zasięgu regionalnym¹ oraz umieszczono je na dedykowanej stronie internetowej województwa pomorskiego, a także na tablicy ogłoszeń w urzędzie marszałkowskim. Informacja

---

¹ Regionalny dodatek „Gazety Wyborczej” z dnia 1 kwietnia 2022 r.

o projektowanych dokumentach została opublikowana także w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie.

W związku z udziałem społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu FEP 2021-2027 uwagi i wnioski zgłosiły trzy podmioty. Zostały one rozpatrzone przy opracowywaniu kolejnego projektu FEP 2021-2027, który został przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego w dniu 25 października 2022 r. Uchwałą Nr 1040/398/22.

Następnie 15 listopada 2022 r. Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 1111/403/22 przyjął kolejny projekt FEP 2021-2027, który uwzględniał wyłącznie zmiany techniczne wynikające z uwag KE i został ponownie przekazany KE do zatwierdzenia w dniu 15 listopada br. Ostatecznie program FEP 2021-2027 został zatwierdzony decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2022) 8860 z dnia 7 grudnia 2022 r.

Pełna dokumentacja dotycząca strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027, w tym zgłoszonych uwag i wniosków, jak również sposobu i zakresu w jaki zostały rozpatrzone i uwzględnione dostępna jest w Departamencie Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, a także została dołączona w formie załącznika do niniejszego podsumowania.

Podsumowanie do programu FEP 2021-2027 zostało sporządzone zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) i zawiera:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.
2. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
  - a) ustalenia zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
  - b) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
  - c) zgłoszone uwagi i wnioski,
  - d) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
  - e) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

3. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Rozwiązania alternatywne mogą obejmować:

- procesy,
- lokalizację przedsięwzięć,
- przebiegi korytarzy i tras inwestycji liniowych,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne,
- cechy i skalę inwestycji lub ingerencji w środowisko,
- harmonogramy lub organizację prac,
- metody budowy,
- techniki i technologie eksploatacji,
- sposoby likwidacji przedsięwzięcia.

Ocenę rozwiązań alternatywnych przeprowadza się w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, także przez pryzmat celów ochrony obszarów Natura 2000, ich integralności oraz spójności sieci Natura 2000.

Program FEP 2021-2027 jest dokumentem o relatywnie dużym stopniu ogólności i nie podlega tak dalece idącemu wariantowaniu. Dodatkowo zapisy programu FEP 2021-2027 oraz logika interwencji są zdeterminowane zapisami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 przyjętej przez Sejmik Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 376/XXXI/21 z dnia 12 kwietnia 2021 r. oraz pięciu Regionalnych Programów Strategicznych w zakresie: bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego², bezpieczeństwa zdrowotnego i wrażliwości społecznej³, edukacji i kapitału społecznego⁴, gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego⁵ oraz mobilności i komunikacji⁶ przyjętych przez Zarząd Województwa Pomorskiego, które określają sposób realizacji polityk rozwojowych SWP do 2030 r., a także regulacjami prawnymi UE.

Wyzwania stojące przed województwem pomorskim wyznaczają zakres interwencji programu FEP 2021-2027, który skupia się na sferach: gospodarczej, cyfryzacji, energetycznej, środowiskowej, transportowej oraz edukacyjnej, rynku pracy, włączeniu społecznym i zdrowiu, a także synergicznym wykorzystaniu specyficznych potencjałów poszczególnych obszarów. Program określa w sposób ogólny planowane rodzaje działań w ramach danego celu szczegółowego, precyzuje także główne grupy docelowe, szczególne terytoria docelowe (stanowiące odniesienie do całego województwa lub do niektórych obszarów w regionie – na przykład

---

² Uchwała Nr 756/271/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2021 r.

³ Uchwała Nr 758/271/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2021 r.

⁴ Uchwała Nr 757/271/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2021 r.

⁵ Uchwała Nr 755/271/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2021 r.

⁶ Uchwała Nr 842/381/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 30 sierpnia 2022 r.

obszary ponadprzeciętnego poziomu wykluczenia społecznego), planowane wykorzystanie instrumentów finansowych, działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji oraz przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe.

Zgodnie z treścią programu FEP 2021-2027 głównymi wyzwaniami stojącymi przed województwem pomorskim, przekładającymi się bezpośrednio na zakres interwencji są:

- w sferze gospodarczej: poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki regionu poprzez wzmocnienie produktywności i innowacyjności (w tym wdrażanie wyników prac B+R) oraz adaptacyjności przedsiębiorstw, wzrost ich ekspansji i rozpoznawalności na arenie międzynarodowej, współpraca biznesu, sektora B+R oraz publicznego w celu budowania przewagi technologicznej i wdrażania nowoczesnych rozwiązań;
- w sferze cyfryzacji: wykorzystanie cyfryzacji i zmian technologicznych jako stymulantów rozwoju i przełamania wykluczenia z uwzględnieniem potencjału instytucjonalnego oraz kompetencji administracji publicznej, biznesu, podmiotów systemu zdrowia, sektora pozarządowego oraz mieszkańców;
- w sferze energetycznej: zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego, przy jednoczesnym dążeniu do neutralności klimatycznej oraz przekształcenia regionu w krajowego lidera produkcji zielonej energii i technologii ekoefektywnych, przy jednoczesnym zachowaniu walorów krajobrazowych jako potencjału regionu;
- w sferze środowiskowej: zwiększanie bezpieczeństwa środowiskowego, w tym gotowości na zdarzenia ekstremalne, poprzez działania adaptacyjne do zmian klimatu, przy jednoczesnym dążeniu do neutralności klimatycznej poprzez ograniczanie emisji i wdrażanie GOZ;
- w sferze transportowej: osiągnięcie wewnętrznej spójności transportowej regionu, ograniczanie zjawiska wykluczenia transportowego, rozwój zrównoważonej mobilności mieszkańców oraz efektywne połączenie regionalnego układu transportowego z systemem krajowym i europejskim, a także zmniejszenie negatywnego wpływu transportu na środowisko i klimat;
- w sferze edukacyjnej: zwiększenie dostępu do wysokiej jakości wychowania przedszkolnego oraz edukacji na wszystkich etapach kształcenia, z uwzględnieniem kształtowania kompetencji miękkich i kompetencji przyszłości;
- w sferze rynku pracy: poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących, zapewnienie dostępności kadr, poprawa warunków rozwoju zawodowego pracujących i poszukujących pracy mieszkańców Pomorza, w tym osób ze szczególnymi potrzebami i imigrantów, a także zapobieganie rozwojowi chorób w ramach profilaktyki oraz poprawa stanu zdrowia mieszkańców dla lepszego wykorzystania potencjału wynikającego z wydłużania się życia oraz wzrost adaptacyjności i potencjału rozwojowego pomorskich przedsiębiorstw;

- w sferze wyłączenia społecznego i zdrowia: poprawa dostępności i jakości zindywidualizowanych usług społecznych i zdrowotnych dla mieszkańców, w tym osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także aktywizacja i integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- w sferze synergii: synergiczne zagospodarowanie przestrzeni czerpiące ze specyficznych potencjałów endogenicznych.

Powyższe wyzwania umożliwią szybszy rozwój gospodarczy województwa pomorskiego, przy jednoczesnym efektywniejszym wykorzystaniu posiadanych atutów i zasobów, z drugiej przyczyniać się mogą do poprawy zarówno warunków życia, jak i jakości otaczającego środowiska. Będzie to skutkiem między innymi: wdrażania i realizacji priorytetów i przypisanych im celów szczegółowych programu FEP 2021-2027.

Główne wyzwania w zakresie rozwoju zawarte w programie FEP 2021-2027 scharakteryzowane poprzez opis sytuacji wyjściowych, przekładają się na wskazane (w ramach priorytetów i dalej celów szczegółowych) interwencje programu FEP 2021-2027. Ich zakres jest optymalny dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju województwa pomorskiego oraz poprawy jakości życia jego mieszkańców z równoczesnym poszanowaniem środowiska.

Reasumując, mając na względzie ogólny charakter zapisów programu FEP 2021-2027, uwarunkowany między innymi wymogami stawianymi dla programów operacyjnych finansowanych ze środków UE oraz dokumentami kształtującymi politykę rozwojową województwa pomorskiego, nie stwierdzono konieczności wskazywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w przyjętym dokumencie, co potwierdziła także analiza przeprowadzona w ramach Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu programu FEP 2021-2027.

4. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027 została opracowana w oparciu o art. 46 ust. 1 pkt 1 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

3 sierpnia 2021 r. Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 768/272/21 przyjął stanowisko dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027.

Stanowisko to zostało uzgodnione z:

1. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku, pismo nr RDOŚ-Gd-WOO.411.9.2021.IBA.1 z dnia 7 września 201 r.
2. Pomorskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, pismo nr ONS.9022.2.24.2021.LZ z dnia 26 sierpnia 2021 r.
3. Dyrektorem Urzędu Morskiego w Gdyni, pismo nr INZ.8103.95.2021.AD z dnia 9 sierpnia 2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027 została sporządzona przez Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego i została przyjęta 31 marca 2022 r. przez Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 303/340/22.

W Prognozie oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027 w rozdziale 13 zawartych zostało 6 rekomendacji (2 ogólne i 4 szczegółowe), których celem jest zasygnalizowanie zidentyfikowanych w trakcie przeprowadzonych analiz problemów. Wszystkie rekomendacje zostały przeanalizowane w aspekcie zasadności i możliwości ich uwzględnienia w programie FEP 2021-2027.

Szczegółowy opis sposobu w jaki rekomendacje zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu FEP 2021-2027 zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione w programie FEP 2021-2027 znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego podsumowania.

5. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

31 marca 2022 r. Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 303/340/22 przyjął Prognozę oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027 i przekazał ją wraz z projektem programu FEP 2021-2027 przyjętym przez Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą Nr 240/335/22 z dnia 15 marca 2022 r. do zaopiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku, Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni.

Projekt programu FEP 2021-2027 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko bez uwag zaopiniował: Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (pismo nr ONS.9022.3.6.2022.AZ z dnia 21 kwietnia 2022 r.) oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku (pismo nr RDOŚ-Gd-WOO.410.13.2022.AM.1. z dnia 2 maja 2022 r.). Natomiast Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni przekazał opinię z uwagami (pismo nr INZ.8103.58.2022.AC z dnia 25 kwietnia 2022 r.).

Zgłoszone uwagi zostały rozpatrzone w pracach nad programem FEP 2021-2027, a szczegółowy sposób i zakres ich uwzględnienia został przedstawiony w tabeli w załączniku nr 2 do niniejszego podsumowania.

6. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i wnioski

W celu zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu SRWP 2030, zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, odbyły się konsultacje projektu programu FEP 2021-2027 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027, które trwały od 1 kwietnia do 5 maja 2022 r.

Projekt programu FEP 2021-2027 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został umieszczony na dedykowanej stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego www.strategia2030.pomorskie.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. O możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko opublikowane zostało także ogłoszenie w prasie o zasięgu regionalnym⁷ oraz umieszczono je na dedykowanej stronie internetowej województwa pomorskiego, a także na tablicy ogłoszeń w urzędzie marszałkowskim. Informacja o projektowanych dokumentach została opublikowana także w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie.

W związku z udziałem społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027 uwagi i wnioski zgłosiły trzy podmioty. Zostały one rozpatrzone przy opracowywaniu kolejnego projektu programu FEP 2021-2027, który został przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego w dniu 25 października 2022 r. Uchwałą Nr 1040/398/22.

Pełna dokumentacja dotycząca zgłoszonych w tym procesie uwag i wniosków, jak również sposobu i zakresu w jakim zostały rozpatrzone i uwzględnione dostępna jest w Departamencie Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, a także została dołączona w formie załącznika nr 3 do niniejszego podsumowania.

---

⁷ Regionalny dodatek „Gazety Wyborczej” z dnia 1 kwietnia 2022 r.

7. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Zgodnie z ustawą z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej „granica państwowa na morzu przebiega w odległości 12 mil morskich od linii podstawowej, lub po zewnętrznej granicy red włączonych do morza terytorialnego”

W związku z powyższym oddziaływania, które mogłyby wystąpić za granicą państwową zarówno na morzu, jak i na lądzie możemy określić oddziaływaniami transgranicznymi. Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji projektu dokumentu strategicznego pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzić należy postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ochrona i ocena wpływu na środowisko, w tym identyfikacja potencjalnych oddziaływań transgranicznych realizowana jest na wczesnym etapie opracowywania dokumentów strategicznych, planów i programów. Z tego względu przed przyjęciem tych dokumentów przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, co stanowi odzwierciedlenie zasady przezorności i dążenia do jak najwcześniejszej identyfikacji oraz zapobiegania potencjalnym negatywnym oddziaływaniom transgranicznym.

Niezależnie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko, obligatoryjnie obejmująca identyfikację oddziaływań transgranicznych.

W ramach prac nad Prognozą oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027 przedstawiono uwarunkowania środowiskowe oraz analizę zapisów projektu programu FEP 2021-2027, w tym określono prognozowany wpływ na środowisko zapisanych w nim priorytetów (w tym celów polityki) wraz z wpisującymi się w nie priorytetami i celami szczegółowymi.

Projekt programu FEP 2021-2027 jest dokumentem o relatywnie dużym stopniu ogólności – nie wskazuje skali, parametrów i lokalizacji poszczególnych rodzajów inwestycji. Nie odnosi się także do szczegółowego harmonogramu wdrażania oraz realizacji poszczególnych celów. Z tego względu identyfikacja prognozowanych znaczących oddziaływań, które potencjalnie mogłyby mieć zasięg transgraniczny, jest znacznie utrudniona. Nie oznacza to, że wyżej wymienione potencjalne oddziaływania na środowisko nie wystąpią w wyniku realizacji konkretnych działań o charakterze inwestycyjnym lub innych przekształceń terenu. Potencjalne oddziaływanie może się wiązać przede wszystkim z lokalizacją, zakresem, technologią, organizacją i harmonogramem prac, które zostaną określone

w późniejszym czasie, w większości wypadków dopiero przy przygotowaniu poszczególnych inwestycji. Nie mniej w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu programu FEP 2021-2027 określono działania polegające na unikaniu, zapobieganiu, łagodzeniu potencjalnych negatywnych oddziaływań projektu FEP 2021-2027 na środowisko.

Podsumowując, na podstawie przeprowadzonej oceny wpływu na środowisko nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań transgranicznych w wyniku realizacji programu FEP 2021-2027. Program FEP 2021-2027 będzie w większości powodował pozytywne oddziaływania na środowisko, również w kontekście transgranicznym, poprzez trwałe i zrównoważony rozwój w wymiarach środowiskowym, społecznym i gospodarczym.

8. Informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Wdrażanie FEP 2021-2027 będzie podlegało monitorowaniu oraz ocenie na podstawie zawartych w nim wskaźników produktu i wskaźników rezultatu. Będą one służyć pozyskiwaniu informacji na temat skuteczności zaplanowanych działań, trafności ich ukierunkowania na poszczególne problemy i obszary, a także podejmowaniu w przyszłości kierunkowych decyzji o ewentualnych zmianach treści dokumentu. Źródłami danych będą przede wszystkim Instytucja Zarządzająca FEP 2021-2027 i badania ewaluacyjne, a także statystyka publiczna.

Realizacja priorytetów monitorowana będzie z wykorzystaniem wskaźników produktu i wskaźników rezultatu przypisanych do poszczególnych celów szczegółowych.

Wskaźniki produktu odnoszą się w większości do liczby beneficjentów (na przykład liczby przedsiębiorstw objętych wsparciem), bądź efektu rzeczowego podejmowanych działań (na przykład długości wybudowanej sieci ciepłowniczej, liczby zakupionych jednostek taboru czy liczby wspartych szkół).

Z kolei wskaźniki rezultatu odnoszą się przede wszystkim do skutku podjętej interwencji i w zależności od tematyki dotyczą np. wartości inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne, liczby użytkowników nowej infrastruktury czy liczby mieszkańców obszarów objętych interwencją.

Mając na względzie charakter programu FEP 2021-2027, wymagania związane z jego zawartością, w tym z brzmieniem wskaźników, uznaje się, że proponowany zakres monitoringu dokumentu jest wystarczający.

Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy OOŚ organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków jego realizacji w zakresie oddziaływania na środowisko. Zawarty w programie FEP 2021-2027 katalog wskaźników pomimo ich „środowiskowego” (dla niektórych celów szczegółowych) charakteru może nie być wystarczający do realizacji powyższego zadania. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że program FEP 2021-2027 ma stanowić narzędzie wdrażania Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 i regionalnych programów strategicznych, których realizacja objęta jest monitorowaniem w ramach Pomorskiego Systemu Monitoringu i Ewaluacji (PSME). PSME to narzędzie zarządzania, analizy rozdysponowywania środków, okresowej oceny i dostosowania podejmowanych działań odpowiednio do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb. PSME służyć będzie także określaniu wpływu realizacji polityki rozwoju województwa na różne dziedziny życia i elementy, w tym na środowisko. Ze względu na fakt, że wśród działań monitorowanych w ramach PSME będą także te, które uzyskują wsparcie z programu FEP 2021-2027, tym samym w sposób pośredni będzie możliwe badanie oddziaływania interwencji tego dokumentu na środowisko.

9. Spis załączników

1. Sposób i zakres uwzględnienia rekomendacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu programu FEP 2021-2027.
2. Sposób i zakres uwzględnienia opinii właściwych organów o których mowa w art. 57 i art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.).
3. Sposób i zakres uwzględnienia uwag i wniosków do projektu programu FEP 2021-2027 zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.).